

Rīgas Stradiņa Universitāte

Medicīnas fakultāte

Ģimenes medicīna

Eseja

“Ģimenes ārstu aizraujošā ikdiena un izaicinājumi.”

Darba autors:

Agnese Urbāne

MF2019 5.grupa

Tālrunis nr. 26343169

E-pasts: agnese-urbane@inbox.lv

Rīga, 2024

Ģimenes ārsts ir plaši sastopams termins gan sabiedrībā, gan medicīnas jomā, taču katrai sabiedrības daļai šis jēdziens nozīmē atšķirīgas lietas un bieži cilvēki nezina un nesaprot, cik daudzveidīgs un izaicinājumiem bagāts ir ģimenes ārstu darbs, tādēļ ir svarīgi iedziļināties un izprast, ko mums, kā sabiedrībai, un veselībai kopumā var sniegt ģimenes ārsti un viņu komanda.

Mūsu valstī ģimenes ārsta pienākums ir nodrošināt primāro veselības aprūpi, bet ne vienmēr visi saprot, kādi ir ģimenes ārsta pienākumi. Tādēļ ģimenes ārstiem nākas saskarties ne tikai ar pamata pienākumiem, bet sniegt arī vēlas konsultācijas pēc darba laika un katru pacientu uztvert kā draugu, kuram ir vēlme palīdzēt. Ģimenes ārstam ir daudzveidīga darba diena, jo tajā ietilpst gan pacientu konsultēšana un izmeklēšana, gan arī ārstēšana, kā arī nedrīkst aizmirst par katra pacienta atšķirīgajiem uzskatiem un raksturiem, kuri bieži prasa ārsta pacietību un emocionālu noturību. Ģimenes ārsta darba pienākumos ietilpst ne tikai kontakts ar pacientu, bet arī sadarbība ar citu specialitāšu kolēģiem un valsts veselības pārvaldi. Tas nemaz nav viegli atrast pareizo komunikāciju un sniegt visu nepieciešamo, ko prasa šīs specialitātes plašais pienākumu loks.

Mēs nespējam iedomāties, ar kādām situācijām ģimenes ārstam un viņa komandai nākas saskarties katru dienu. Pacienti ir ļoti daudzveidīgi, un viņu sūdzības un slimības prasa ārkārtīgi lielu zināšanu daudzumu. Ģimenes ārstam ir jāaskaras un jāpārzina ne tikai viena specialitāte, kā piemēram, pneimonologam par plaušām vai kardiologam par sirdi, bet gan visa medicīna un tās jaunākās aktualitātes. Kā arī nereti sanāk saskarties ar psihiatra/psihoterapeita darba specifiku, kā sniegt padomus un atbalstu pacientiem par sadzīves, darba un reliģiskām problēmām. Ģimenes ārsta praksē katru dienu vēršas pēc palīdzības vairāki pacienti, kur katram ir savas problēmas, kas var būt pavisam atšķirīgas. Mēdz būt pacienti, kas nāk katru nedēļu ar sūdzībām, kuras izraisa trauksme un stress, kā arī tādi pacienti, kas parādās vienu reizi desmit gados un ir sakrājuši jau ļoti daudz un dažādas veselības problēmas, ka ārstam ir jāsaprot, ko darīt ar šo pacientu, kā izvēlēties pareizu izmeklēšanu un ārstēšanu. Lielu ģimenes ārsta ikdienas daļu sastāda darbs ar bērniem un viņu vecākiem, jo, kā visiem labi zināms, bērni bieži slimo ar dažādām vīrusu infekcijām. Bet, protams, ka klāt nāk arī satrauktie vecāki ar savām emocijām, tādēļ ģimenes ārsta pienākums ir saglabāt vēsu prātu, nomierināt un izglītēt vecākus, kam nereti palīdz prieks un mazais smaids, kas atplaukst bērniņa sejā, kad viņš jūtas vesels. Neaizmirsīsim arī

par veciem cilvēkiem, kuri vērsas pie ārsta ar A4 pilnu lapu ar diagnozēm, kā arī tādi, kuri vienkārši jūtas vientuļi un vēlas parunāties. Ģimenes ārstam šajās situācijās ir jā saglabā sapratne, vēss prāts un jācenšas visiem saviem pacientiem palīdzēt pēc tīrākās sirdsapziņas.

Ļoti lielu lomu ģimenes ārsta ikdienā ieņem komanda un tās saskaņotais darbs. Katram ģimenes ārstam ir sava komanda, kurai viņš uzticas un spēj ar to sadarboties. Ir svarīgi izveidot tādu darba vietu, lai katru rītu ar smaidu uz lūpām varētu doties uz darbu un izturēt spriedzes pilno darba dienu. Svarīgi ir kolēģi, kuriem vienmēr var lūgt padomu un palīdzību jebkurā brīdī. Ģimenes ārsta praksēs nemaz nevar būt savādāk, jo komandā ir jābūt kolēģim, kurš atbildēs uz zvaniem un e-pastiem, kurš nodrošinās finansiālos jautājumus, kā arī kādam, kurš būs atbildīgs par pacientu pierakstu. Protams, ka šos visus pienākumus var veikt gan divatā, gan četratā, bet, lai panāktu kvalitatīvu un veiksmīgu prakses darbību, visi šie pienākumi ir jā saskaņo kolēģiem savā starpā un jāizpalīdz situācijās, kad viss neiet pēc plāna. Labs piemērs pat ne tik neierastai situācijai ir tad, kad vienā dienā uz akūto pieņemšanu atnāk ļoti daudz pacientu, katrs ar citādākām sūdzībām un visiem šiem pacientiem jāveic daudzveidīga izmeklēšana, tajā pašā laikā tiek saņemti zvani no pacientiem, kas vēlas telefonisku konsultāciju, un vēl visam klāt, ģimenes ārsts, veicot izmeklējumus, konstatē akūtu miokarda infarktu, kad jā rīkojas nekavējoties, un neatliekami nepieciešama pirmā palīdzība un stacionēšana.

Ģimenes ārsta specialitāte ar tās visu plašo iespējamo slimību un emocionālo spriedzi mēdz iebaidīt studentus izvēlēties šo specialitāti, taču nekur jau dzīvē nav viegli, kā mēdz teikt, nav maizes bez garoziņas. Manuprāt, svarīgākais profesijas izvēlē ir tās mainība un daudzveidīgais ikdienas darbs, jo katru dienu, tikai saskaroties ar kaut ko jaunu, mēs spējam iegūt zināšanas un pieredzi. Svarīgi ir tas, ka ārstam ir sadarbība ar citu specialitāšu kolēģiem, un ģimenes ārsta darbā tā ir ikdiena. Ģimenes ārsta profesija ir ļoti laba iespēja veikt gan manipulācijas, gan ārstēšanu. Izvēloties šo specialitāti liela nozīme ir arī tam, ka pats var izveidot savu praksi, izvēlēties kolēģus un darba laiku, kādā vēlies strādāt, kā arī nav jāstrādā nakts stundās.